

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

12.01 – КМР. 105 “3” 2021.02.16. 36 ПЗ

Ушака Ігоря Олександровича

2021 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

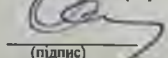
Факультет аграрного менеджменту

удк 347.278:330.322.4

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету аграрного менеджменту

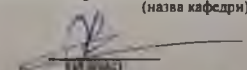
(назва факультету (ФНП))

 Остапчук А.Д.
(підпис) (ПІБ)

"15" 11 2021 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД

 Луцьк В.В.
(підпис) (ПІБ)

"15" 11 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «Управління системою екологічно чистого землеробства в сучасних умовах»

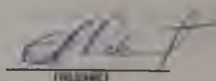
Спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва)

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

 (підпис)

Ковтун О.А.
(ПІБ)

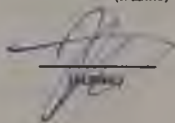
Керівник магістерської кваліфікаційної роботи:

к.держ.упр., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Алексєва К.А.
(ПІБ)

Виконав:

 (підпис)

Ушак І.О.
(ПІБ студента)

КИЇВ – 2021

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет аграрного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД

д.е.н. професор Луцьк В.В.
(підпис) (ПІБ)
"17" 05 2021 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Ушак Ігорю Олександровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва)
Освітня програма «Адміністративний менеджмент»
(назва)
Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Управління системою екологічно чистого землеробства в сучасних умовах»

затверджена наказом ректора НУБіП України від "16" березня 2021 р. №466 "С"

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2021.11.01
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи законодавчі акти, навчальна та наукова література, офіційні статистичні матеріали, звіти та оперативні матеріали, дані міжнародної статистики та публікації наукових установ.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методологічні основи управління системою екологічно чистого землеробства
2. Аналіз системи екологічно чистого землеробства підприємства "New Holland"
3. Впровадження системи екологічно чистого землеробства на підприємстві "New Holland"

Перелік графічного матеріалу (за потреби)

Дата видачі завдання "18" лютого 2021 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Алексєва К.А.
(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання

Ушак І.О.
(прізвище та ініціали студента)

НУБіП України

НУБІП України

РЕФЕРАТ

Структура роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, містить 4 рисунки, 2 таблиці, 27 використаних джерел, Робота викладена на 51 сторінках.

НУБІП України

У першому розділі розглядаються теоретичні основи, сутність та методи використання системи екологічно чистого землеробства та досвід її використання в Україні і світі

Другий розділ присвячений застосуванню аналізу екологічно чистого землеробства на прикладі підприємства «New Holland»

НУБІП України

В третьому розділі описано впровадження системи екологічно чистого землеробства на підприємстві «New Holland» та вплив системи на зростання якості продукції підприємства

Ключові слова: екологічно чисте землеробство, управління екологічно чистим землеробством, добрива, економічні показники.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	5
1.1. Сутність управління системою екологічно чистого землеробства	5
1.2. Методи управління екологічно чистим землеробством	12
1.3. Досвід використання системи екологічно чистого землеробства в Україні та світі	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПІДПРИЄМСТВА «NEW HOLLAND»	26
2.1. Загальна характеристика ТОВ «New Holland»	26
2.2. Економічні показники діяльності підприємства «New Holland»	31
2.3. Аналіз можливостей застосування системи екологічно чистого землеробства на підприємстві	35
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ «NEW HOLLAND»	39
3.1. Процес впровадження системи екологічно чистого землеробства на ТОВ «New Holland»	39
3.2. Вплив системи екологічно чистого землеробства на зростання якості продукції підприємства «New Holland»	43
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	48
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

НУБІП України

У гонитві за продуктивністю сільськогосподарських культур на зміну натуральним методам господарювання прийшли промислові, метою яких є нарощування врожайності, що обов'язково передбачають використання синтетичних хімічних речовин у кількостях, що перевищують ємність сільськогосподарського середовища.

НУБІП України

Такий метод господарювання, відомий як інтенсивне землеробство, широко застосовувався у другій половині ХХ століття і продовжує використовуватись і у наші дні, завдаючи значних збитків навколишньому середовищу та погіршуючи якість сільськогосподарської продукції.

НУБІП України

Основоположниками системи органічного землеробства прийнято вважати англійця А. Говарда та німця Р. Штайнера. Наукові ази ґрунтознавства, без якого важко уявити сучасне органічне землеробство, були створені російським ученим В. В. Докучаєвим та його послідовниками. Із кожним днем кількість наукових публікацій з даної тематики продовжує неухильно збільшуватися, але проблема потребує не тільки теоретичного обґрунтування, а й конкретних практичних рішень.

НУБІП України

Актуальність даного дослідження обумовлена вищенаведеними причинами, тобто швидким розвитком інтенсивного землеробства, а також його негативними наслідками для людства, яке змушене шукати та переходити на екологічне землеробство та масово впроваджувати його на підприємствах.

НУБІП України

Метою роботи є визначення теоретико-методологічних принципів управління системою екологічно чистого землеробства в сучасних умовах та моделювання процесу його впровадження на прикладі ТОВ «New Holland».

НУБІП України

Перед автором дослідження були поставлені наступні **завдання**:

1. Визначити сутність та методи управління системою екологічно чистого землеробства.

НУБІП України

2. Проаналзувати досвід використання системи екологічно чистого землеробства в Україні та світі.

3. Охарактеризувати підприємство «New Holland» та навести основні економічні показники його діяльності.

4. Здійснити аналіз можливостей застосування системи екологічно чистого землеробства на даному підприємстві.

5. Змодельовати процес впровадження системи екологічно чистого землеробства на ТОВ «New Holland».

6. Проаналізувати вплив системи екологічно чистого землеробства на зростання якості продукції підприємства «New Holland».

Об'єктом роботи є екологічно чисте землеробство, а **предметом** – процес застосування основних принципів екологічно чистого землеробства на прикладі ТОВ «New Holland».

Методи дослідження:

– пошуково-бібліографічний метод – для вивчення наукових джерел та, нормативних документів, що підтверджують правдивість отриманих результатів у ході аналізу принципів застосування екологічного землеробства на підприємстві);

– аналіз, синтез, узагальнення та систематизація – для дослідження основних теоретичних відомостей з проблеми дослідження;

– методи узагальнення та прогнозування – для формулювання висновків дослідження.

Інформаційною базою дослідження стали праці українських і закордонних фахівців в області екологічного землеробства, матеріали наукових конференцій, періодичної преси тощо. Крім того, для отримання даних щодо діяльності досліджуваної компанії, ми зверталися до офіційного сайту компанії «New Holland».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

1.1. Сутність управління системою екологічно чистого землеробства

Протягом багатьох десятиліть аграрії заорювали в землю багато сотень тисяч тон різного виду удобрювальних та захисних мінеральних та органічних матеріалів штучного походження, домагалися прийнятних урожаїв, але втрачали якість кінцевої продукції та серйозно погіршували родючість ґрунтів.

З кожним роком, щоб не знизувати валові збори, все більше і більше вносилося мінеральних добрив та інших засобів штучної хімічної природи.

Серед рушійних сил у розвитку будь-якого живого організму чи то рослина, дерево, тварина чи людина, виступають не тільки мінеральні та органічні компоненти, а й мікробні спільноти, що мешкають навколо нас, але людьми невидимі без відповідних приладів, а тому й маловивчені.

Їм приписується досить скромна роль, наприклад, у рослинництві – це мінералізація органічного матеріалу ґрунтів, а далі за загальноприйнятим механізмом життєзабезпечення; в організмі тварини та людини тотожне «створенню-руйнуванню». Таке розуміння механізму навряд можна назвати коректним. Здавалося б, досить просто забезпечити рослини всіма відомими біогенними елементами, що сьогодні і робить агрохімічна технологія, і люди мали б отримувати нечувані результати, але на жаль, практика це не підтверджує [12].

Таким чином, варто поглянути на землю з точки зору її первозданного вигляду, коли людина не заважала природному розвитку всіх живих організмів.

Природний шлях всього живого забезпечувався також і ґрунтовими мікроорганізмами в їхньому різноманітті та кількості. Зрозуміло, що від

балансу за такими компонентами, як сонце, повітря і вода, безпосередньо залежить кінцевий результат. На останні компоненти ми серйозно впливати не можемо, а от на ґрунтову мікрофлору, яка, образно кажучи, є «кров'ю» землі, впливати ми не тільки можемо, а й зобов'язані.

Потужність хімічної промисловості ґрунтовно попрацювала з ґрунтовою мікрофлорою, різко скоротивши її і в різноманітті, і в кількості. Нещодавно рослинний світ регіонів Землі не мав потреби у додаткових впливаннях добрив - так званих біогенних елементів. Глобальне використання хімікатів зробило землю вразливою до патогенної мікрофлори, яка стала панувати у верхньому ґрунтовому шарі, та й у повітрі теж почало виникати чимало будників різних хвороб.

На початку нинішнього століття у світі виникла диспропорція між потребами людини в продуктах харчування та можливостями отримання їх, передвіщаючи голод через неухильне зменшення земель під вирощуванням продуктів харчування та різке збільшення населення планети. Аналогічна ситуація була і сторіччя тому.

Для того щоб врятувати людство від голоду, застосували мінеральні добрива та сільськогосподарські пестициди. Цей захід забезпечив підвищення продуктивності тварин та сільськогосподарських культур у два-три рази. Однак дуже швидко це призвело до негативних наслідків. Тому вся продукція, що вирощується зараз, насичена, а то й перенасичена «хімією» добрив і пестицидів, що негативно впливає як на людський організм, так і на навколишнє середовище.

Багато добрив і пестицидів мають кумулятивні властивості, тобто поступово накопичуються в організмі людини у все більшому обсязі, викликаючи хвороби від алергії до раку. Навіть такий «нешкідливий» фунгіцид, як фундазол, який і отрутою не вважають, викликає незворотні алергічні явища. А дуже токсичний інсектицид ДДТ, який давно заборонений до застосування, і зараз виявляють навіть у тілі морських риб. Тож у минулому столітті людство дорого заплатило за можливість не голодувати.

Сьогодні як альтернатива хімізації сільського господарства пропонуються нові технології: біоорганічне землеробство, що полягає у використанні органічних добрив, відмова від перекопування ґрунту, застосування біогумусу (вермікультури), мікробіологічних засобів, гумінових добрив, трансгенних технологій, ЕМ-біотехнологій та ін.

Родючість ґрунту нерозривно пов'язана з життєдіяльністю живих організмів, особливо бактерій та грибів. Недарма стерильний ґрунт називають мертвим.

Гумус - це комора необхідних рослині елементів. Але головна роль гумусу - створення сприятливого режиму життя мікроорганізмів, основи ґрунтової родючості. У створенні гумусу ґрунту бере участь безліч мікроорганізмів. Бактерії мінералізують органічну речовину, роблять елементи живлення доступними рослинам, виділяють фізіологічно активні речовини (ауксини, гібереліни, цитокініни, антибіотики, вітаміни, органічні та амінокислоти), фіксують атмосферний азот, обмежують розвиток патогенної мікрофлори, очищають. Гриби-мікроміцети також розкладають лігнін, целюлозу, ароматичні сполуки, переводять іони важких металів у нетоксичну форму.[22]

Для підвищення родючості ґрунту, збільшення в ньому гумусу і створення найсприятливіших умов для життєдіяльності мікрофлори використовують сидерати - рослини, які за короткий проміжок часу дають великий приріст зеленої маси не для вживання в їжу, а для закладення в ґрунт, де він перетворюється на сидеральні добрива. В результаті ґрунт збагачується органічними речовинами, фосфором, калієм та іншими елементами живлення, знижується його кислотність, посилюється мікробіологічна діяльність, покращуються водно-повітряний та тепловий режими. Позитивна дія зелених добрив триває протягом кількох років. При цьому 100 кг сидератів замінюють внесення 30-40 кг ґною. Зелене добриво найефективніше на малородючих дерново-підзолистих, супіщаних та легкосуглиннистих ґрунтах.

Коріння сидеральних рослин створюють певну мережу пір, шпаруватість, від яких покращуються фізико-механічні властивості ґрунту. Різноманітні мікроорганізми (бактерії, гриби, віруси, водорості, інфузорії, актиноміцети тощо), загальний обсяг яких зазвичай становить 1% від маси сидеральних рослин, оживляють ґрунт, розкладаючи органічну речовину.

Кожен вид мікроорганізмів спеціалізується на своїй рослині-господарі, волюючи розкладати саме його органічні залишки. [22]

Ефективність мікроорганізмів залежить від їх приживання в зоні коренів і на самому корінні. Тільки перебуваючи у живому стані, вони здатні накопичувати продукти обміну та здійснювати безпосередній вплив на розвиток рослин. Більшість навколореневи́х мікроорганізмів відноситься до безспорних аеробних бактерій, які не можуть жити без кисню. Вони не лише засвоюють органічні сполуки, що виділяються корінням, а й самі підгодовують рослину вітамінами, антибіотиками, гормонами, ферментами, захищаючи рослину від хвороб. Рослини та бактерії впливають одна на одну, формуючи тісні специфічні взаємодії. Чим багатший ґрунт органічною речовиною, тим активніше в ньому йдуть мікробіологічні процеси.

Утворення гумусу та формування на його основі ґрунтової структури відбуваються головним чином у верхньому шарі ґрунту товщиною 20-30 см., тобто в зоні найбільш активної дії ґрунтових організмів та коренів більшості рослин. Лише окремі види рослин, такі як гарбуз, скорцонера, спаржа, щавель, ревіль, хрін завдяки розвитку більш потужної кореневої системи беруть з підорного горизонту до 30% поживних речовин, а в екстремальних умовах, перш за все при посусі, і глибше.

Сидерати покривають засіяну ними ділянку суцільним, так званим, «килимом», перешкоджаючи вимиванню поживних речовин, ерозії ґрунту, замулюванню його після дощів. Вони відіграють важливу роль у сівозміні.

Якщо після збирання ранньої картоплі відразу засіяти сидерати, то наступного року можна садити картоплю на цій же ділянці, не побоюючись, що виснажений ґрунт негативно позначиться на врожаї. До того ж значно

скорочується загроза виникнення парші, різоктоніозу, фітофторозу і навіть пошкодження бульб дротяником. Ще один плюс: сидерати пригнічують бур'яни, приваблюють бджіл та багатьох інших корисних комах.

Сидеральні добрива тимчасово вирощують на відкритих, незайнятих ділянках ґрунту або як суміжну культуру, і при правильному їх формуванні майбутні врожаї стануть багатшими за мінімальних матеріальних витрат.

Органічне сільське господарство скорочує використання невідновлюваних джерел енергії шляхом скорочення агрохімічних потреб (даний метод вимагає виробництва великої кількості викопного палива).

Органічне сільське господарство робить свій внесок у боротьбу з парниковим ефектом та процесом глобального потепління завдяки застосуванню практик, що ведуть до утримання вуглецю в ґрунті.

Таких практик, що використовуються в органічному сільському господарстві, дуже багато (наприклад, мінімальна обробка ґрунту, повернення рослинних залишків урожаю в ґрунт, вирощування покривних культур і сівозмін, а також тісніша інтеграція азотофіксуючих бобових культур), всі ці заходи збільшують обсяг повернення вуглецю в ґрунт, збільшують її продуктивність та сприяють її здатності утримувати вуглець.

Органічне сільське господарство позитивно впливає на природні ресурси, сприяє підтримці процесів взаємодії всередині агро-екосистеми, що є життєво важливим і для сільськогосподарського виробництва, і для охорони природи. Таким чином, факторами, що позитивно впливають на екологію, є формування, кондиціонування та стабілізація ґрунту, переробка відходів, утримання вуглецю, оборот поживних речовин, запилення та захист навколишнього середовища.

Слабким місцем органічного сільського господарства, через що більшість аграріїв утримується від переходу на цей спосіб виробництва, є значно вища собівартість продукції порівняно з промисловим сільським господарством. Для більшості фермерів лише ідеологічної складової недостатньо для того, щоб вони вирішили зайнятися органічним

землеробством. Прибуток для них все ж таки важливіший, і це піддається розумінню, враховуючи, що сільське господарство і так важко назвати високоприбутковим видом бізнесу.

Якщо говорити про регіони із помірним кліматом, де звичайне промислове сільгоспвиробництво демонструє найбагатші врожаї, перехід на органічне землеробство у сільському господарстві знижує врожайність на 10-50%. Зрозуміло, багато залежить від конкретної культури і технологій, що використовувалися до цього, але в будь-якому випадку падіння врожайності цілком відчутне. При цьому з часом (за 3-5 років) у міру накопичення фермером досвіду роботи в нових умовах частково врожайність відновлюється, але колишніх показників все одно не досягає.

Крім меншого обсягу виробництва, на рентабельність також впливає підвищення витрат на оплату праці працівників. Деякі операції, які насамперед легко виконувались за рахунок використання гербіцидів та пестицидів у великій кількості, тепер фермер змушений накладати на своїх працівників додаткові обов'язки.

Мінімізувати витрати частково дозволяє повноцикловий характер органічного сільського господарства. Правильний підхід тут передбачає безвідходне виробництво за наявності та рослинницького та тваринницького напрямів діяльності. Відходи рослинництва використовуються як корми та підстилки для тварин, а ті в свою чергу забезпечують поля добривами.

І все ж таки поки що собівартість органічної продукції залишається вищою, а значить, і роздрібна ціна на неї теж вище. У багатих західних країнах, де населення не економить на продуктах харчування, люди, стурбовані своїм здоров'ям, готові платити більше за здорові продукти. Відповідно, навіть програючи в ціні, ті фермери, які користуються лише органічними сполуками у сільському господарстві, все одно знаходять у Європі та Америці свого покупця, займаючи там досить значну частку ринку.

1.2. Методи управління екологічно чистим землеробством

Сільське господарство - одна із системотворчих галузей економіки будь-якої країни. Незалежно від ґрунтово-кліматичних умов навіть найрозвиненіші промислові країни вкладають значні кошти у розвиток вітчизняного сільського господарства. Для інтенсифікації виробництва, у ринкових умовах необхідна перебудова всього господарського механізму з урахуванням ресурсозберігаючого чинника. Сучасний етап інтенсифікації аграрного виробництва передбачає перехід на інноваційний шлях розвитку, характерним для якого є системний підхід до проблеми.

Ефективність галузі можна суттєво підвищити за рахунок організації виробництва на засадах ресурсо- та енергозбереження. Результативного використання ресурсів можна досягти в тому випадку, якщо з позиції ресурсозбереження оцінюється весь технологічний ланцюжок виробництва, переробки та використання сировини. Виявлення та ліквідація лімітуючих факторів дозволяє заповнити ресурси, що бракують, за рахунок роботи інших ресурсів, тому в цілому відбувається заощадження природних ресурсів. Поруч із розв'язанням завдань ресурсозбереження необхідно переходити до інноваційних методів розвитку. Саме ресурсозбереження має модернізуватись з урахуванням інноваційного підходу. [17]

При формуванні енерго- та ресурсозберігаючого землеробства необхідно насамперед враховувати аспект енергоємності. Основними видами енергоресурсів, які споживає сільське господарство, є ПММ (паливно-мастильні матеріали), теплова енергія, електроенергія, газ. Залежно від сільськогосподарського напрямку пріоритет віддається рівним його видам, якщо для тваринництва це ПММ та електроенергія, то для рослинництва це ПММ, а для закритого ґрунту теплова енергія та електроенергія.

Одним з ключових факторів вартості сільськогосподарського продукту, що отримується, є його енергоємність, тобто, кількість енергії, що витрачається на виробництво одиниці продукції. Сільське господарство,

підвищення конкурентоспроможності своєї продукції, неминуче стикається з необхідністю модернізації, ключовою метою якої є підвищення продуктивності та зниження енергоспоживання.

Важливим аспектом енергозбереження в землеробстві є включення до сівозміни культур, призначених для використання як біопаливо. Мається на увазі така цінна культура, як ріпак, олія якого є альтернативою дизельному паливу, яке нині використовується для сільськогосподарської техніки в господарствах АПК.

Енергозабезпечення АПК є важливим завданням, і паливна енергетика - одна з його проблем, швидке вирішення якої можливе лише спільними зусиллями під час створення державної програми з біопалива та державної підтримки його виробників. Ефективне застосування технологій неможливе без високопродуктивної та надійної техніки.

Система заощаджуючого землеробства - це довгострокова стратегія менеджменту кожного господарства, яка пропонує можливість підвищення ефективності виробництва при одночасному зниженні витрат і мінімізації збитків, які завдаються навколишньому середовищу за допомогою ресурсозберігаючих технологій та точного землеробства.

У системі екологічно чистого землеробства зниження витрат забезпечується використанням елементів точного землеробства з допомогою спеціальної апаратури. До такого обладнання відноситься прилад паралельного керування AgGPS. Цей пристрій дозволяє скоротити витрати за рахунок паралельного водіння та мінімізації перекриттів: економить хімікати, паливо, час, виключає перепустки; розширює тимчасові можливості рахунок роботи вночі і за погані видимості.

До методів, що зменшують кількість мінеральних добрив і засобів захисту рослин, що вносяться, відносяться:

- відстеження кислотності (застосування необхідної концентрації рН) для правильного підбору добрив;

- використання бактеріальних добрив (препаратів на основі азотфіксуючих бактерій), головний принцип дії яких ґрунтується на природних процесах фіксації атмосферного азоту та переведення пов'язаних форм фосфору в доступні рослинам форми.

- організація повнокультурних сівозмін (сівозміна в системі заощаджуючого землеробства має особливе значення), оскільки багато проблем (забур'яненість і поширення шкідників і хвороб) можна вирішити шляхом чергування сільськогосподарських культур.

Використання сучасних прогресивних засобів механізації дозволяє застосовувати технології ресурсозберігаючого землеробства. За цих технологій досягається економія паливно-мастильних матеріалів вдвічі-втричі, трудовитрат - до трьох разів, витрати на ремонт і обслуговування техніки скорочуються більш ніж удвічі, зберігається родючість ґрунту з одночасним поліпшенням екологічної обстановки.

Чим більша ширина захоплення машинно-тракторного агрегату, тим менші питомі витрати. Тому для мінімальної обробки використовуються спеціальні комплекси машин, що складаються з потужного трактора, широкозахватного культиватора з високо розташованою рамою для суцільного обробітку ґрунту та стерневої широкозахватної сілки.

Висота рами культиватора важлива, щоб уникнути забивання робочих органів поживними залишками. Якщо ґрунт кам'янистий, то стійки робочих органів повинні мати відповідний захист. При ширині захоплення 18 м. один такий комплекс може обробляти сільськогосподарські культури на площі до 10 тис. га.

Ще одним плюсом даних нововведень є те, що металомісткість виробництва сільськогосподарських машин знижується у 2,5 рази. По енергетичній ефективності (економії палива) при виконанні ґрунтообробних операцій перевага надається колісним енергонасиченим тяговим засобам із широкозахватними агрегатами. [15]

Ефект економії трудових витрат і нафтопродуктів досягається при мінімізації глибини обробітку ґрунту, суміщенні операцій, застосуванні машинних технологій. Тому необхідно використовувати стерневі сівалки, комбіновані агрегати. Їх застосування дозволяє різко скоротити кількість проходів ходових систем тракторів та сільськогосподарських машин по полю, що зменшує витрату палива та знижує ущільнення ґрунту. Комбіновані агрегати забезпечують локальну обробку ґрунту, внесення в оброблені смуги повної дози добрив та посіву насіння.

Скорочення людських ресурсів і проблема підвищення привабливості праці на фермі вимагають впровадження енергозберігаючих технологій та у тваринництві. В останні десятиліття ресурсозберігаюче землеробство у світі набуло найширшого поширення, у тому числі за системою No-Till та Mini-Till.

Далі узагальнимо основні методи управління екологічно чистим землеробством.

1. Відмова від глибокого обробітку ґрунту. У ХХ столітті фермери та агрономи у всьому світі помітили, що глибока оранка негативно відбивається на стані ґрунту. Розвиток мікробіології дало пояснення цьому факту: на поверхні землі живуть аеробні мікроорганізми, у товщі ґрунту – анаеробні. В результаті оранки шари ґрунту перемішуються, і кожен мікроб потрапляє у несприятливі для нього умови. Органічне землеробство пропонує комплекс заходів для природної підтримки ґрунту в лужкому стані.

2. Для обробки поверхні застосовують лише плоскоріз. Бур'янам перерубують корінь не глибше, ніж за 5 см від поверхні. Допускається обприскування зрубаної бур'яну біоактиватором. В результаті залишки наземної частини рослин утворюють мульчу, а корінь перетниває, залишаючи в землі повітряний канал. Він є їжею для дощових черв'яків. Подібним чином діє і коріння сидератів - рослин, що висаджуються на грядки до або після основної культури.

Інший спосіб передбачає посадку культурних рослин у лунки, викопані в природному дерні.[22]

3. Відмова від мінеральних добрив. В органічному землеробстві замість хімічних добрив використовують компост, перегній, сидерати, трави, що перебродили – настої. Відмова від мінеральних добрив у короткостроковій перспективі знижує врожаї, у довгостроковій – зберігає якість ґрунту, а отже, і врожайність.

4. Відмова від застосування отрутохімікатів. Екоземлеробство допускає застосування в особливих випадках перманганату калію, бордоської та бургундської суміші, йоду та деякі інші препарати. З хворобами та шкідниками борються іншими шляхами:

- збереження та примноження нормальної ґрунтової біоти перешкоджає розвитку патологічних мікробів;

- у змішаних посадках рослини відлякують шкідників сусіда. Наприклад, морква відлякує мух від цибулі;

- грамотна сівозміна не тільки попереджає виснаження ґрунту, а й перешкоджає накопиченню в землі шкідників.

5. Допомога розвитку мікроорганізмів та черв'яків. Ґрунтові мікроорганізми переробляють органіку та служать імунітетом проти шкідливих мікробів. Дошові черв'яки розпушують ґрунт і перетворюють органіку на біогумус. В екоземлеробстві черв'якам надають їжу за допомогою:

- мульчування ґрунту. Мульча захищає від бур'янів та випаровування вологи, і одночасно залучає розпушувачів ґрунту;

- посадки сидератів, які виконують подібні до мульчої функції;

- внесення компосту та перегною. Дошові черв'яки люблять вологий ґрунт, але не виносять заболоченості.

НУБІП УКРАЇНИ

1.3. Досвід використання системи екологічно чистого землеробства в Україні та світі

Органічне землеробство практикується у всьому світі, але найсильніші ринки збуту знаходяться в Північній Америці та Європі, тоді як найбільша спеціалізована територія припадає на Австралію, найбільше виробників знаходиться в Індії, а на Фолклендських островах відзначається найбільша частка сільськогосподарських культур та сільськогосподарських земель, призначених для органічного виробництва.

Відповідно до останнього огляду з органічного сільськогосподарства, проведеного Дослідницьким інститутом органічного сільського господарства FiBL та Міжнародною федерацією рухів за органічне сільське господарство IFOAM, органічне сільське господарство швидко розвивається, і тепер статистична інформація доступна із більше ніж 150 країн світу, й частка сільськогосподарських земель та ферм у багатьох країнах продовжує зростати.

Основні результати глобального обстеження сертифікованого органічного землеробства показують, що понад 40 мільйонів гектарів сільськогосподарських земель органічно управляються більш ніж 2 мільйонами виробників, включаючи дрібних землевласників на момент 2020 року. [27]

Крім сільськогосподарських угідь існує 0,6 мільйонів гектарів сертифікованої органічної аквакультури. Світовий попит на органічні продукти залишається стійким, продаж збільшується на понад сім мільярдів доларів США на рік.

Відколи глобальна статистика була вперше зіставлена, Австралія повідомила про більшу кількість сертифікованих органічних гектарів, ніж будь-яка інша країна. В даний час на Австралію припадає 35 мільйонів сертифікованих органічних гектарів, що становить 34% світових сертифікованих органічних сільськогосподарських земель та 8,8% сільськогосподарських земель Австралії.

Загальна площа землі, що використовується під органічне землеробство, досягла 50,9 млн. га в 2020 р. і її частка в загальній площі земель складала 1,1% (Рис. 1.1).

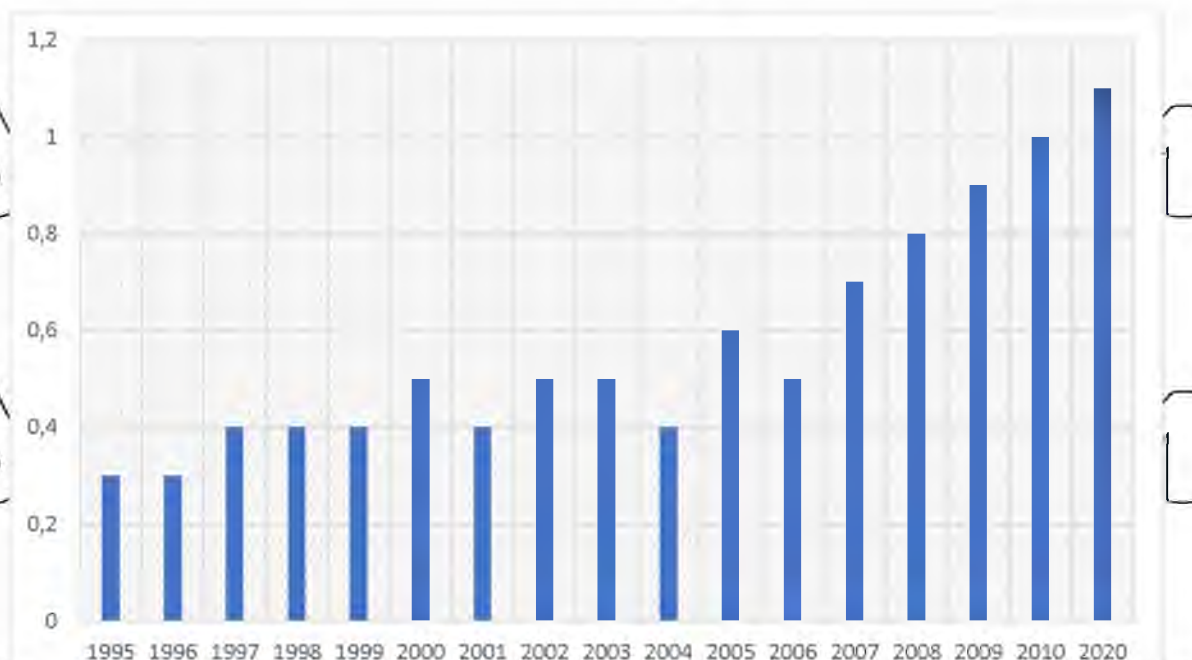

Рис. 1.1. Зростання земель під органічним землеробством та його частка у загальному сільському господарстві у період 1995-2020 рр. [25]

Найбільша частка належить Океанії через великий розмір фермерських господарств та видів виробництва. При цьому Австралія, яка робить свій внесок до Океанії як регіон, є лідируючою країною. Вона має найбільшу площу земель під органічне виробництво, які передані переважно під широкомасштабне тваринництво. За Австралією слідує Аргентина. Якщо враховувати частку органічного землеробства, то ситуація відрізняється і лідером стає Ліхтенштейн з 30,2% часткою органічних продуктів, за ним йдуть Австрія (21,3%), Швеція (16,9%) та Естонія (16,5%). Згідно з цифрами 2020 року, площа органічного сільського господарства у понад 10 країнах світу перевищує 10% від усієї існуючої території. [25]

Площа культивованих органічних земель перевищує площу необроблених земель, однак, сільськогосподарські культури та види використання різняться залежно від регіону (Рис. 1.2).

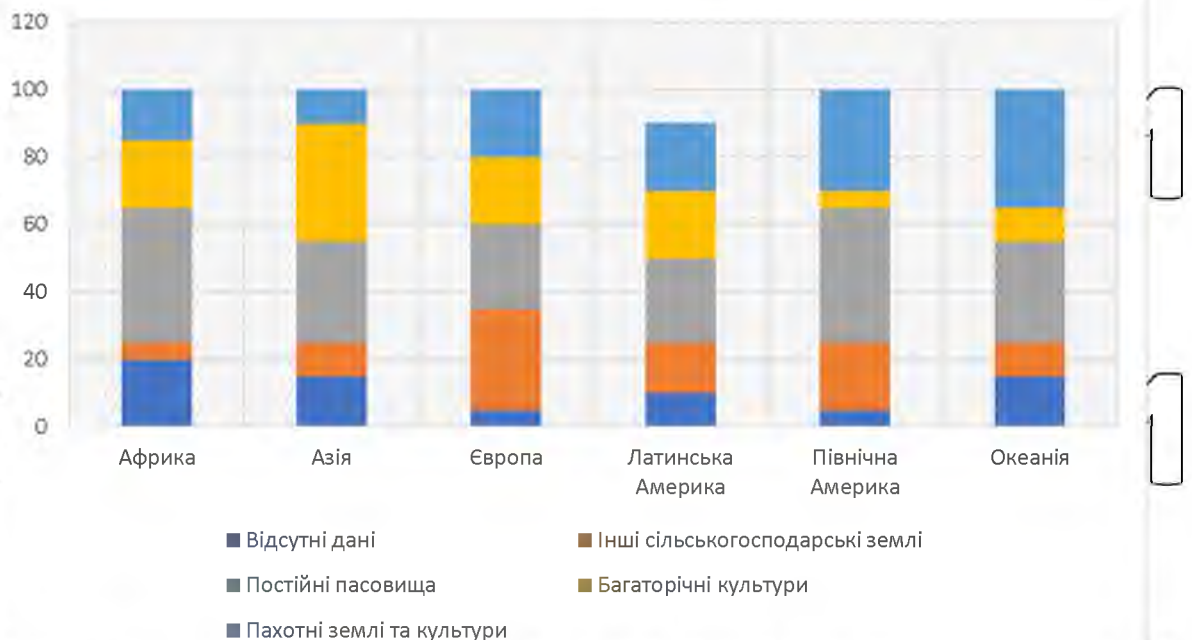

Рис. 1.2. Розподіл (у %) основних видів використання органічних сільськогосподарських земель [25]

В Океанії майже всі органічні землі віддано під постійні пасовища, тоді як у Європі та Північній Америці частки орних земель та постійних пасовищ приблизно рівні. На світовому рівні площі під постійні пасовища займають 65%, під орні землі – 20%, під багаторічні культури – 8%, під інші цілі (або дані відсутні) – 7%. У період з 2010 по 2020 роки у сфері органічного сільського господарств відбулося зростання за всіма видами використання земель, проте останніми роками землі, які використовуються під постійні пасовища, показують найбільше зростання [25].

Ключовими орними культурами є зернові (3,98 млн. га), кормові (2,51 млн. га), олійні (1,24 млн. га), волокнисті (0,45 млн. га) та сухі бобові культури (0,41 млн. га). Посівні площі під сухі бобові культури демонструють стійке зростання з великим збільшенням у 2020 р., тоді як органічне вирощування бобових потерпало спад після піку свого зростання у 2009-2010 роках. Серед

багаторічних культур лідирує кава з 0,91 млн. га, за ним йдуть маслини (0,67 млн. га), горіхи (0,41 млн. га), інші фрукти та ягоди (0,37 млн. га) та виноград (0,34 млн. га). Види діяльності в галузі органічного виробництва можуть відрізнятися залежно від регіону та країни, виходячи з переважаючих умов довкілля.

Європа є лідируючим регіоном зі збирання дикорослих рослин, вносячи свій внесок у розмірі 45% до органічного сільського господарства, головним чином за рахунок великих територій Фінляндії, Румунії та Болгарії (Рис. 1.3).

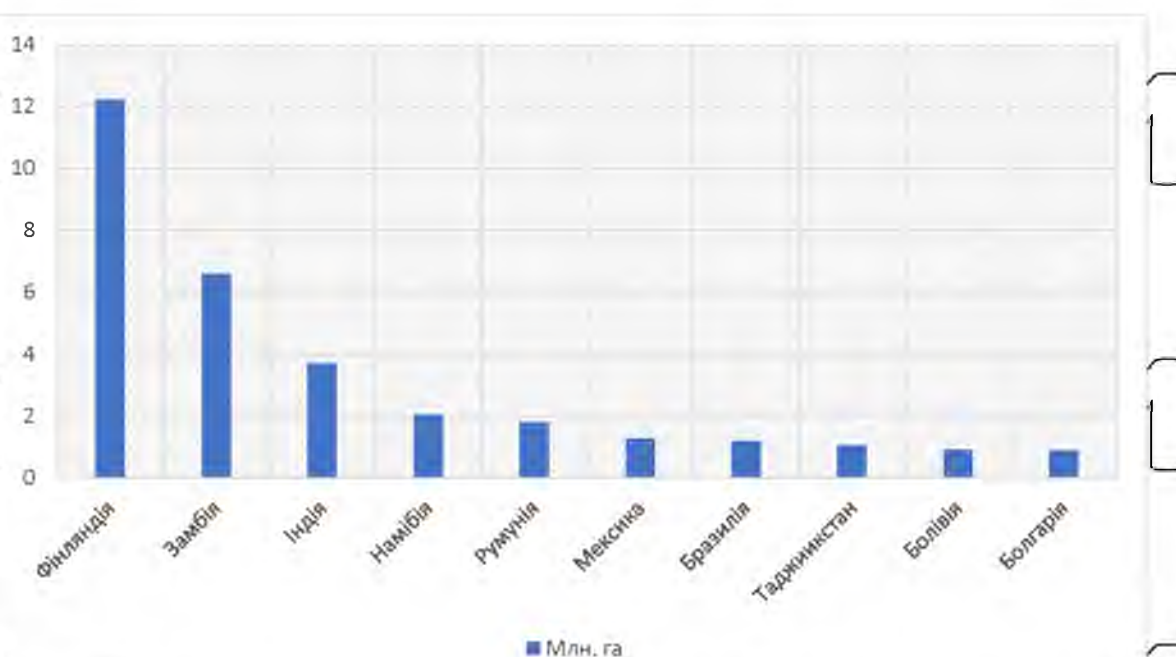

Рис. 1.3. Десять країн з найбільшою територією за збором органічних дикорослих рослин [25]

Африка на другому місці з 30%, Азія на третьому з 14%, Латинська Америка з 10% і Північна Америка з 0,1%. Площі, які займає органічне бджільництво, також ростуть по всьому світу. Кількість пасік збільшилась у 3,7 разів у період з 2010 по 2020 рр., досягнувши 2 055 485 пасік. Органічне бджільництво головним чином представлене Латинською Америкою (45%) та Європою (40%), за ними йдуть Азія (8%), Африка (6%) та інші країни (1%). Десятку/провідних країн очолює Бразилія, на яку припадає понад 30% усіх органічних пасік світу, потім йдуть Італія, Болгарія та Китай.

За даними досліджень, хоча вони ще не закінчені, загальна площа земель, відданих під органічну аквакультуру, становить 31279. Вісімдесят відсотків цих земель знаходяться в Азії, 19% у Європі та 1% у Латинській Америці. За обсягом виробництва лідирує Китай.

Якщо говорити про Україну, то у нашій країні спостерігається поступове зростання у виробництві екологічно чистої продукції (у середньому на 10-12% на рік). Україна має величезний потенціал для облаштування екологічних ферм та вирощування чистої продукції.

За оцінками експертів, в Україні близько 1-2 млн га незалежної землі (не використані раніше території). У незалежних землях ніколи не застосовувалися пестициди, не використовували хімікати, не вносилися гербициди. А це дає чудові можливості для розвитку на них органічного землеробства. [12]

За даними Федерації органічного руху України, щорічний експорт органічної продукції з України становить 50 мли. євро. Основний експорт органічної продукції здійснюється до Німеччини, Нідерландів, Франції, Італії, Польщі, Швейцарії, США. Основні експортні позиції – зернові, бобові, олійні культури, дикороси (ягоди, гриби). Останнім часом розширюється експорт ягід, що культивуються, а також переробленої, в тому числі. готової споживання продукції.

Сертифікація в Україні відбувається в основному відповідно до Постанови Ради ЄС834/2007. У 2007 р., за підтримки Дослідницького інституту органічного сільського господарства та Інституту екологічного маркетингу (Швейцарія) в рамках міжнародного швейцарсько-українського проекту «Сертифікація» було створено перший український сертифікаційний орган «Органік Стандарт».

Він акредитований відповідно до стандартів ISO/IEC GUIDE 65:1996 та здійснює сертифікацію залежно від орієнтації на ринок збуту (український, міжнародний, ринок США, Швейцарії, Японії) за стандартами БІОЛАН, Постановами Ради (ЄС) 834/2007, 889/20 NOP, JAS, Bio Suisse.

В Україні, крім вітчизняної компанії, «Органік Стандарт» проводять сертифікацію ще близько 15 компаній, наприклад Control Union (Нідерланди), ETKO (Туреччина), ABCert (Німеччина), Lasep (Німеччина), Austria BioGarantie (Австрія), Ceres (Німеччина), ICEA (Італія), Bioagricert (Італія), Suolo e Salute (Італія), Biokontoll Hungaria (Угорщина), BCS (Німеччина), Ecosert (Франція). Лише дві з них мають представництва в Україні. Крім того, компанія IMO (Швейцарія) працює в Україні у співпраці з «Органік Стандартом».

В даний час найбільше сертифікованих агрогосподарств, що виробляють органічну продукцію, розподілено по областях України таким чином: в Сідеській – 14, у Київській – 13, у Харківській – 9, у Чернігівській – 9 та у Хмельницькій – 7 агрогосподарств. Структура сільськогосподарських культур органічного вирощування серед агрогосподарств України така, що виробники найбільшою мірою віддають перевагу вирощуванню експортних культур – пшениці (35,67%), кукурудзі (31,96%), гречці (30,93%), ячменю (26,8%), сої (25,77%), соняшнику (24,77%), вівсу (24,74%), просу (21,79%) (Рис. 1.4)

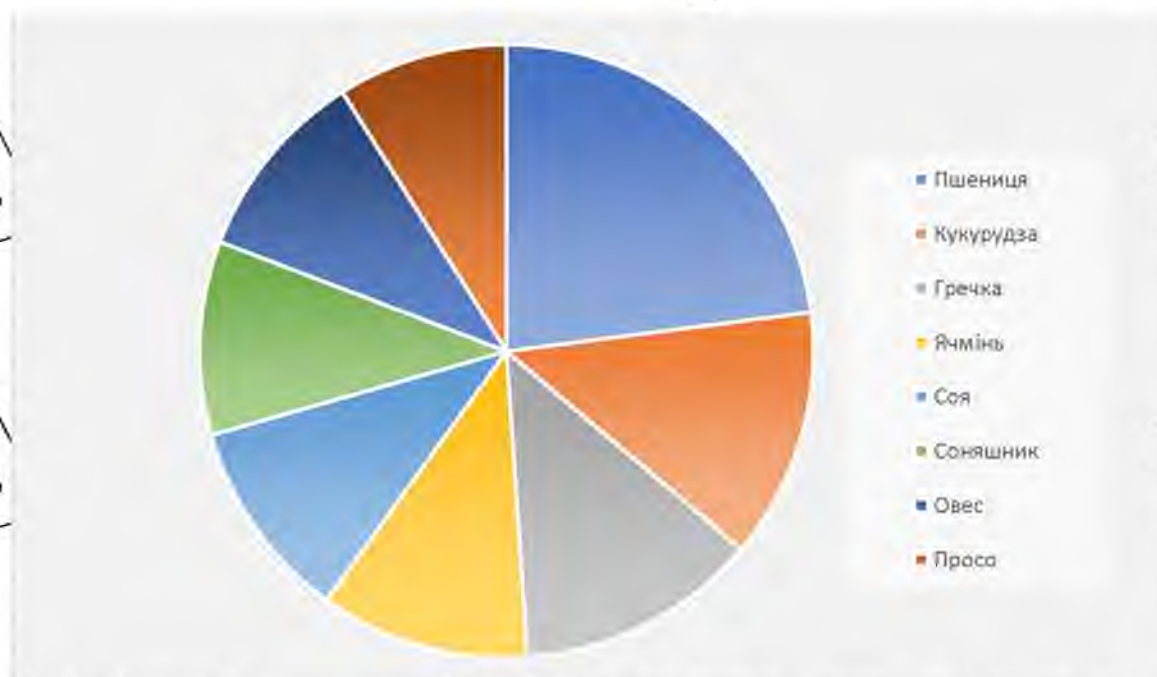

Рис. 1.4. Відсоткове співвідношення вирощуваних в Україні культур методами екологічно чистого землеробства [12]

З 97 агрогосподарств пшеницю вирощують 54, кукурудзу – 31, гречку – 30, ячмінь – 26, сою – 25, соняшник – 23, овес – 24, просо – 24 агрогосподарства. Для подальшого розвитку органічного землеробства в Україні потрібне вдосконалення регулюючого законодавства.[12]

В Україні лише 1 % загальної площі сільськогосподарських угідь сертифіковано як органічні, тобто, існує потенціал подальшого зростання органіки. Ціни на органічну продукцію вищі, ніж на конвенційні, ринок споживання органічних продуктів в Україні та світі зростає, що є стимулом для розширення екологічного землеробства.

На сьогоднішній день потрібно впроваджувати такі заходи:

1. Необхідно підвищувати рівень обізнаності споживачів, постійно та активно працювати з ними, шляхом проведення ярмарків, видання відповідної літератури, журналів, оскільки низький рівень поінформованості про органічні продукти та органічне виробництво призводить до недобросовісної конкуренції, появи на ринку псевдо-органічних продуктів та недовіри покупця.

2. Необхідна державна підтримка (як фінансова, так і не фінансова), без неї органічний сектор розвиватиметься повільними темпами, однобоко, з орієнтацією на експорт з України більше органічної сировини, а не готової продукції.

3. Відсутність чинного нормативно-правового регулювання та контролю екологічно чистого землеробства з боку держави можуть призводити до гострих, дискусійних ситуацій як на національному, так і на міжнародному рівні. Необхідно налагоджувати регуляторну систему в органічному секторі.

4. Незважаючи на активний розвиток органічного сектора в Україні, дотепер більшість органічних виробників-землеробів мають обмежені можливості щодо збереження, логістики продукції.

Попри озвучене вище, прогнозується продовження зростання споживання органічних продуктів у світі найближчими роками. Тому аграріям України, Центральної та Східної Європи, Центральної Азії доцільно

розширювати екологічно чисте землеробство у своїх країнах як
перспективний напрямок.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПІДПРИЄМСТВА «NEW HOLLAND»

2.1. Загальна характеристика ТОВ «New Holland»

Історія бренду New Holland бере свій початок у 1895 році, коли Абрам Ціммерман відкрив кузню в Пенсільванії, США, у місті Нью Холланд. З метою розширення бізнесу він почав продавати стаціонарні електродвигуни для сільськогосподарських машин, наприклад, преси для виробництва комбікормів. Його покупці часто виявляли, що механізми замерзають під час суворих зим. Тому він розробив власну конструкцію морозостійких двигунів. Незважаючи на зміну власників та керівництва, компанія New Holland Machine Company росла та розробляла велику кількість успішних сільськогосподарських машин, зокрема перший прес-підбирач з автоматичним в'язуванням. У 1947 році компанія New Holland була куплена корпорацією Sperry Rand Corporation. []

У той же час у 1906 році бельгійський інженер Леон Клейс заснував бізнес з виробництва молоток у місті Зедельгемі, створюючи машини для відокремлення зерна від попередньо обмолочених культур. Його фірма продовжувала розвивати перший у Європі зернозбиральний самохідний комбайн - машину з власним двигуном, яка поєднала процеси різання та обмолоту. 1964 року корпорація Sperry Rand придбала фірму Клейса і перейменувала її продукцію на англійський манер - Clayson.

Новатор у автомобільній промисловості, Генрі Форд, створив перший трактор Fordson, модель F, у США у 1917 році. Його фірма продовжувала розвивати такі відомі бренди тракторів, як Dextra та Major, і заводи, зокрема й у Базілдоні, поблизу Лондона.

Усього через рік, у 1918 році, компанія Fiat продемонструвала свій перший трактор із двигуном внутрішнього згоряння 702 з потужністю 20 кінських сил. Компанія Fiat (Fabbrica Italiana di Automobili Torino) була

заснована у місті Турін, Італія, у 1899 році групою інженерів та інвесторів, у тому числі Джованні Аньеллі. Спочатку вона створювала автомобілі, але незабаром фірма розширила асортименти до більш важких машин, таких як вантажівки, автобуси і трактори.

Пізніше компанія Fiat створила сільськогосподарський підрозділ Fiat Trattori, який у 1974 році став називатися Fiatagri після розширення в інші напрямки сільськогосподарського машинобудування. У цей же час компанія Fiat створила спільне машинобудівне підприємство FiatAllis. Комерційні підрозділи Fiatagri та FiatAllis пізніше об'єдналися у Fiat Geotech.

У 1986 році рішення корпорації Sperry Corporation вийти з бізнесу з виробництва сільськогосподарського обладнання призвело до того, що компанія Ford, яка до цього моменту з усієї сільськогосподарської техніки виробляла тільки трактори, купила компанію New Holland і забезпечила їй повну лінію з виробництва зернозбирального обладнання. Вона зберегла ім'я Ford та синій колір для тракторів, а також фірмові жовтий та червоний колір та ім'я New Holland для зернозбирального обладнання в рамках нового комерційного підрозділу – Ford New Holland, що діє як частина батьківської компанії Ford.

У 1990 році компанія Ford прийняла рішення продати свої підрозділи з виробництва сільськогосподарської та будівельної техніки, і в 1991 році досягла угоди з групою Fiat із продажу Ford New Holland компанії Fiat Geotech.

Внаслідок об'єднання було створено новий підрозділ, N.H. Geotech, і було вирішено поєднати Ford, Fiat та інші напрямки під нейтральним, всесвітньо відомим брендом New Holland, поступово відмовляючись від попередніх назв Ford та Fiatagri, але зберігаючи знайомий логотип Fiatagri у вигляді аркуша.

Сьогодні, як частина групи CNH Industrial, компанія New Holland зберігає лідируючі позиції з виробництва сільськогосподарського обладнання, передових розробок тракторів, зернозбиральної техніки, вантажно-розвантажувального обладнання та інших машин. Крім інших заводів у місті Нью-Холланд, досі ведеться виробництво. Компанія також розуміє, що

фермери та виробники сільськогосподарського обладнання ведуть боротьбу зі змінами клімату, тому New Holland є лідером у галузі розробки екологічно чистих видів енергії, розвиваючи прототип водневого та метанового двигуна для тракторів та бере активну участь у створенні автономної ферми, яка не споживає енергію.

Зернозбиральні комбайни New Holland серії CR продовжують традиції лідерства та пропонують фермерам усього світу найкращу якість зібраного зерна завдяки унікальній щадній системі обмолоту з двома роторами.

Абсолютно нова кабіна Harvest Suite Ultra встановила нову планку в галузі ергономіки та комфорту при збиранні врожаю. Інноваційні функції, серед яких IntelliCruise, IntelliSteer та Opti-Spread, покращують продуктивність та у поєднанні з технологією Dynamic Feed Roll Комбайни серії CR Revelation заслужили репутацію інноваційних та продуктивних машин зі збору врожаю у всьому світі.

Серед найбільш популярних рішень New Holland Agriculture можна виділити кормозбиральні комбайни New Holland серії FR та прес-відбирачі серії Roll Belt та Big Baler, універсальні зернозбиральні комбайни CR, CX та TC, трактори від 95 по 380 к.с., такі як T4, TD5, T6, T7 та T8, а також обприскувачі Guardian.

Кормозбиральні комбайни New Holland серії FR демонструють найкращу в галузі ефективність подрібнення за збереження всіх поживних властивостей для кормів. Функція Power Cruise II дозволяє ефективно використовувати кормозбиральний комбайн у полях із різною щільністю культур. Вона автоматично адаптує швидкість обертання двигуна та швидкість руху машини залежно від фактичного навантаження, що дозволяє заощаджувати до 15% палива. [27]

Під час тривалих періодів зниження навантаження, наприклад, під час повороту, для більш ефективного використання палива швидкість обертання двигуна знижується. При збільшенні виробітку швидкість обертання двигуна також збільшується для забезпечення більш високої продуктивності.

Автоматичний режим роботи системи дозволяє оператору зосередитися на прибиранні, що потребує уважності.

Вже понад 25 років New Holland є незмінним лідером у сфері розробки та виробництва великих тюкових прес-підбирачів. Великі тюкові прес-підбирачі New Holland Big Baler надають своїм власникам можливість пакувати тюки розміром від 80 см. x 70 см. до 120 см. x 90 см. Вони виключно ефективні та продуктивні як для роботи з традиційними видами культур, так і тими, до яких технологія тюкування тільки починає застосовуватись. Ці машини забезпечують збільшення продуктивності роботи на 20%, а щільність тюків на 5%.

У лінійку садових сільськогосподарських тракторів New Holland серії T4F/N/V входять три різні за шириною моделі, що дозволяє підібрати машину, яка підходить для потрібної сфери спеціалізації. Крім того, ці машини відрізняються високим співвідношенням потужності та маси, а також найвищою у своєму класі маневреністю. Їхні основні характеристики: потужність 65, 78, 87 і 97 л. с., широкий асортимент трансмісій, кабіна або захисна конструкція ROPS та можливість вибору різних передніх мостів.

Трактори серії T4F/N/V з передовою кабіною Blue Cab 2 категорії для покращеного захисту оператора забезпечують чудовий круговий огляд, а також неперевершений рівень комфорту навіть у найважчих умовах роботи. Завдяки великому інтервалу технічного обслуговування та низькому споживанню палива, всі моделі T4F/N/V вигідно відрізняються низькими експлуатаційними витратами.

За понад 100 років під брендом New Holland було представлено широкий асортимент інноваційних рішень, що сприяють підвищенню прибутковості сільськогосподарських підприємств. Цього вдалося досягти багато в чому завдяки тому, що основний акцент при створенні нової техніки робився на забезпечення максимальної ефективності роботи та ґрунтувався на відгуках сільгосптоваровиробників. Саме тому сільськогосподарська техніка New Holland Agriculture високо цінується фермерами по всьому світу, у тому числі

і в Україні. Саме тому далі ми більш детально розглянемо діяльність ТОВ «New Holland» у нашій країні та визначимо його організаційно-правову форму. Зазначимо, що компанія має представництва в різних містах України, але роботі ми розглядатимемо діяльність компанії у м. Київ.

За організаційно-правовою формою власності «New Holland» є товариством із обмеженою відповідальністю - організацією, суб'єктами господарювання, статутний капітал якої поділений на частки, розмір яких встановлюється статутом товариства. Товариство з обмеженою відповідальністю є різновидом господарських товариств. Сутність товариства з обмеженою відповідальністю в тому, що учасники такого товариства відповідають за його зобов'язаннями в обмеженому об'ємі.

Організаційна структура «New Holland» є найбільш близькою до холдингу. Органом управління холдинговим об'єднанням є загальні збори акціонерів материнського холдингу. Адміністративні органи, сформовані холдингом, керують власною діяльністю, а також діяльністю дочірніх підприємств. На вищому рівні управління холдинговим підприємством розв'язуються головні питання діяльності - інвестиційна стратегія, технологічна політика, стратегічні проекти тощо. Дочірні підприємства мають достатній рівень самостійності для виконання завдань, що стоять перед ними.

У наступному розділі проведемо аналіз фінансових показників досліджуваного підприємства.

НУВБІП УКРАЇНИ

НУВБІП УКРАЇНИ

2.2. Економічні показники діяльності підприємства «New Holland»

Для оцінювання основних економічних показників досліджуваного підприємства доцільно провести аналіз фінансового стану ТОВ «New Holland».

Протягом 2018-2020 рр. спостерігаємо зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності на 0,186; коефіцієнта проміжної ліквідності на 0,061; коефіцієнта загальної ліквідності на 0,032. Натомість, слід відзначити, що власний оборотний капітал 2018-2020 рр. зменшився на 69100 тис. грн. Варто відзначити, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом 2018-2020 рр. збільшився на 17,519; натомість спостерігаємо зменшення оборотності кредиторської заборгованості на 16,006.

У зв'язку із збільшенням оборотності дебіторської заборгованості спостерігаємо скорочення періоду погашення дебіторської заборгованості на підприємстві на 10 днів, зменшення оборотності кредиторської заборгованості вплинуло на зростання середнього періоду погашення кредиторської заборгованості на 17 днів. Зростання активів підприємства вплинуло на збільшення оборотності активів на 0,276. Позитивним моментом у діяльності «New Holland» стало скорочення тривалості операційного циклу на 2 дні та тривалості фінансового циклу на 11 днів (Додаток А).

Протягом 2019 р. найбільш ліквідні активи значно більші суми кредиторської заборгованості, платіжний надлишок склав на кінець року 2213,9 млн. грн. Отже, на кінець року термінові зобов'язання підприємства можуть покриватися за рахунок найбільш ліквідних активів.

На кінець року виявлено перевищення короткострокових пасивів над швидко реалізованими активами, тобто платіжний недолік склав 2648,7 млн. грн. Це означає, що короткострокові пасиви не можуть бути погашені коштами в розрахунках на кінець звітного року. Повільно реалізовані пасиви перевищували довгострокові активи, на 183 млн. грн. Перевищення важко реалізованих активів над постійними пасивами на 617,7 млн. грн. свідчить, що

підприємство достатньо володіє власними оборотними коштами (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1.

Баланс ліквідності «New Holland» у 2018-2020 рр. (тис. грн.) [24]

Код	Назва показника	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020
A1	Найбільш ліквідні активи	2982647	1846931	3675137
П1	Найбільш термінові зобов'язання	979358	1263843	1461221
A1-П1	Забезпечення зобов'язань П1	2003289	583088	2213916
A2	Активи, які швидко реалізуються	974762	350642	439303
П2	Короткострокові пасиви	3409714	1946218	3087965
A2-П2	Забезпечення зобов'язань П2	-2434952	-1595576	-2648662
A3	Активи, які повільно реалізуються	254683	264281	221863
П3	Довгострокові пасиви	262650	186591	404864
A3-П3	Забезпечення зобов'язань П3	-7967	77690	-183001
A4	Активи, які важко реалізуються	3525103	3567000	3571052
П4	Постійні пасиви	3085473	2632202	2953305
A4-П4	Забезпечення зобов'язань П4	439630	934798	617747

Протягом 2018-2020 рр. відбулося зменшення коефіцієнта фінансової незалежності «New Holland» на 0,201, що відбулося у зв'язку із одночасним зростанням власного капіталу та активів (Таблиця 2.2). [24]

Таблиця 2.2.

**Динаміка показників фінансової стійкості «New Holland»,
2018-2020 рр. [24]**

Назва показника	Формула для розрахунку	2018	2019	2019 / 2017
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал / Активи	0,376	0,323	-0,201
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	2,658	3,099	1,191
Коефіцієнт заборгованості	Позикові кошти / Активи	0,563	0,627	0,151
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	Довгострокові кредити / Капіталізація	0,066	0,121	0,03
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	Довгострокові кредити / Власний капітал	0,082	0,159	0,059
Відношення заборгованості до власного капіталу	Позичені кошти / Власний капітал	1,498	1,941	1,033

Коефіцієнт фінансової залежності зріс на 1,191, коефіцієнт заборгованості збільшився на 0,151, що пов'язано із зростанням позикового капіталу підприємства. Протягом 2018-2020 рр. відбулося зростання відношення довгострокових кредитів до капіталізації на 0,03; відношення довгострокових кредитів до власного капіталу зросло на 0,059; відношення заборгованості до власного капіталу збільшилося на 1,033. [24]

Відзначимо, що упродовж 2018-2019 рр. спостерігаємо зменшення рівня фінансової стійкості «New Holland», що вказує на низький рівень мобільності активів, достатню забезпеченість підприємства власними ресурсами. Але незважаючи на це, за 2018-2019 рр. спостерігаємо скорочення коефіцієнта забезпеченості власним оборотним капіталом, що пов'язано із наявністю нерозподіленого збитку в 2019 році у розмірі 5254038 тис. грн. Коефіцієнт

стіввідношення виробничих активів до вартості майна «New Holland» за 2018-2020 рр. залишався майже на однаковому рівні.

2.3. Аналіз можливостей застосування системи екологічно чистого землеробства на підприємстві

Останні 1,5 року тема екології стала по-справжньому актуальною підприємств як у світі, і в Україні. Наприклад, у Європі обговорюється транскордонний вуглецевий податок на імпортовану продукцію, а президент Джо Байден на початку 2021 р. заявив про новий зелений курс американської економіки. В Україні тема екології набула особливої важливості у зв'язку із різким погіршенням стану як навколишнього середовища, так і орних земель, виділених під вирощування господарських культур.

Сучасні українські підприємства часто ігнорують навіть базові принципи захисту навколишнього середовища, в тому числі ґрунту. Саме тому виникає необхідність проаналізувати можливості застосування системи екологічно чистого землеробства на досліджуваному підприємстві New Holland та зміну екологічної політики загалом.[27]

По-перше, ефективність охорони навколишнього середовища має підкріплюватись документами, регламентами та управлінськими інструментами. Компанія New Holland має визначити цілі та завдання екологічної політики, призначити органи управління та відповідальних посадових осіб, а також розробити інструменти оцінки ефективності екологічної політики.

В ідеалі екологічна політика має містити стратегічні цільові показники та затверджуватись радою директорів. За даними із відкритих джерел, лише 27% компаній в Україні використовують такий комплексний підхід. Ще 20% мають екологічну політику, до яких належить New Holland, але цільові показники з метою оцінки її ефективності не визначено, у 30% компаній екологічну політику затверджує генеральний директор.

У компанії New Holland екологічна політика та можливість застосування екологічно чистого землеробства описана в положенні про загальні принципи діяльності компанії, політику сталого розвитку та зобов'язання та політику у сфері охорони праці, здоров'я, навколишнього середовища та соціальної діяльності, розповідає представник компанії.

Екологічна стратегія компанії New Holland та політики впровадження ощадливого землеробства формується на основі попереднього опрацювання питань управління екологічними ризиками, зокрема ризиками зміни клімату.

В цілому в Україні принципи ESG інтегровані у загальну стратегію до 59% компаній, а 41% поки що не враховують мети сталого розвитку у своїх стратегіях.

Керівництво українських компаній зазвичай фокусується на ключових активах, нерідко вкладаючи значні суми в модернізацію для вирішення екологічних проблем, але при цьому не звертаючи уваги на периферійні об'єкти, які не ремонтувалися з радянських часів. Якщо розглядати компанію New Holland у цьому аспекті, то стає очевидним, що наразі озвучених вище проблем у компанії немає, але рівень екологізації виробництва все ж знаходиться на середньому рівні.

В інтегрованих аграрних структурах та великих сільськогосподарських підприємствах, до яких належить New Holland, перехід до екологізації виробництва та екологічно чистого землеробства передбачається за допомогою створення оптимальних умов для формування еколого-економічно ефективних геоекосистем шляхом раціонального землекористування за мінімально необхідного рівня хімізації процесів обробітку культур.[13]

Для оптимізації впровадження процесу екологізації підприємству New Holland слід на основі комплексного аналізу земельно-ресурсного потенціалу визначити реальні можливості щодо переходу до даного напрямку виробничої діяльності як на регіональному рівні, так і на рівні самого підприємства, та на підставі отриманої інформації визначити економічну доцільність переходу на екологічно орієнтоване екологічне землеробство.

Грунтуючись на світовому досвіді екологізації сільського господарства, виробнича діяльність New Holland має бути організована у суворій відповідності до норм екологічних стандартів при повній відмові від засобів хімізації, використовуючи у процесі виробництва сільськогосподарської продукції лише органічні та природно-мінеральні системи добрив та засоби захисту ґрунту.

При прийнятті рішення підприємством New Holland про перехід на екологічно орієнтоване виробництво, керівництву підприємства належить вирішити комплекс завдань:

- визначити найбільш оптимальний варіант переходу до екологізації виробництва та екологічно чистого землеробства - на сьогоднішній день це може бути виражено повним переходом підприємства на екологічні принципи господарювання, переведення окремої виробничої галузі чи внутрішньогосподарського підрозділу, трансформація системи чергування сівозмін. Внаслідок цього підприємству необхідно скоригувати сформовану організаційну структуру;

- навчити спеціалістів;

- освоїти інноваційні технології виробництва;

- сформувати систему обробки ґрунту, слідуючи принципам екологізації землеробства.

Зауважимо, що підприємству New Holland необхідно буде пройти сертифікацію, а особливість системи сертифікації екологічно орієнтованого підприємства полягає у тому, що сертифікації підлягає не кінцевий вироблений продукт, а повністю процес виробництва продукту та його переробка, у разі лише після цього продукцію підприємства офіційно визнають екологічно чистою і безпечною споживача.

Попри усі перелічені можливості, перехід на альтернативне землеробство для досліджуваної компанії New Holland може загрожувати збитками у короткостроковій перспективі. Серед проблем виділимо наступні:

- підвищена залежність від природних факторів;

- необхідність обробітку на великих площах деяких культур для поточних потреб та скорочення за рахунок цього площ під іншими важливими культурами;

- нижчий рівень урожайності сільськогосподарських культур;

- підвищення трудовитрат на їх виробництво за рахунок приготування та внесення компостів у порівнянні з традиційною системою.

Звісно перелічені недоліки несуть певні ризики, але, на противагу цьому, аналіз фінансових показників діяльності компанії, а саме аналіз

рентабельності активів, показав, що у підприємства наразі є резерви на

випадок зменшення прибутків у перші 1,5-2 роки впровадження системи

екологічного землеробства, адже протягом 3 минутих років відбулося

зростання рентабельності активів, власного капіталу, продажу, чистих та

оборотних активів у зв'язку із збільшенням величини чистого прибутку

підприємства New Holland.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ «NEW HOLLAND»

3.1. Процес впровадження системи екологічно чистого землеробства на ТОВ «New Holland»

Обробка землі за принципами екологічно чистого землеробства передбачає не тільки модернізацію наявних виробничих потужностей, а й використання із дотриманням норм ощадливого землекористування. Отже,

при обробці ґрунту необхідно прагнути до того, щоб:

1. Атмосфера була відрізана від мережі каналців у ґрунті, що утворюється кіркою, яка лежить на поверхні,

2. Щоб створені природні канали і дренажі, що розкладаються корінням рослин і дощовими хробаками, не були б знищені більш-менш глибоким оранкою або будь-якою іншою обробкою (культиватором, дискатором, глибокорозпушувачем ін.).

3. Максимально зберегти пухкий перегнійний шар землі, який прикриває її та захищає від утворення кірки, діючи подібно до лісової підстилки.

При новій системі обробки ґрунту коли не може пересохнути так, як при глибокій оранці. У найгострішу, що триває кілька місяців, посуху, вона має запас вологи, достатній для розвитку коренів, сходів та для діяльності бактерій. З іншого боку, рясні дощі не можуть перенаситити ґрунт вологою і затримати надходження повітря в ґрунт.

Зважаючи на сказане вище, пропонуємо ТОВ «New Holland» повністю (на перші 1-2 роки частково) відмовитися від глибокої оранки і перейти на поверхневий обробіток ґрунту - на глибину 5-7 см. Готувати землю необхідно одразу після збирання. Для цього варто використати важку дискову борону БДТ-7, дискатори БДМ різних модифікацій, які є продуктами досліджуваної компанії.

Грунт розпушується і в ньому відразу починає відбуватися атмосферне зрошення (атмосферна іригація) та розкладання органічних залишків (нітрифікація). Коріння рослин, солома та інші органічні залишки починають розкладатися та готувати поживні речовини для наступного покоління рослин.

Якщо з осені зяб покривається бур'янами, необхідно виконати обробку культиватором або зубною бороною. Дискові борони виходять пізньої весни, коли ґрунт прогрівається, дозріває для обробки. Варто пояснити це збереженням родючого шару, що йде навесні з талою водою, особливо зі схилів.

Підприємству New Holland необхідно пройти сертифікацію. Найзручніше це буде зробити в «Органік Стандарт», дану організацію ми згадували у попередніх розділах. Вона є першим в Україні органом цієї спрямованості та займається сертифікацією українських компанії вже понад 10 років.[26]

Базовий перелік документів для сертифікації виглядає наступним чином:

1. Договори на оренду землі (якщо оренда) або інші документи, що підтверджують правомірність володіння землею.
2. Електронна карта полів господарства із зазначеними межами полів.
3. Договори на придбання насіння (якщо набували)+ три листи від різних організацій з підтвердженням того, що органічного насіння немає. Обов'язкове наявність усіх сертифікатів.
4. Журнал руху зерна за складами (Крамна книга), за 3 останні роки.
5. Договори на продаж зерна (показати рухи зерна за 3 останні роки).
6. Журнал очищення (Книга очищення) техніки та складів та Анти-очищення.
7. Схема виробничого майданчика (бригади). Таблички на складах що вказують з їхньої номер, наприклад «Склад №1 органічна продукція».
8. Таблички на буртах зерна у складах: культура, дата збирання врожаю, орієнтовний залишок.

Після отримання відповідного сертифікату компанією New Holland вищенаведений перелік документів буде перевірятися щорічно.

Зберігання органічної продукції має відбуватися за стандартами:

1. Зберігаючі партії зерна повинні мати складське маркування або на складі повинен бути представлений загальний реєстр культур, що зберігаються.

2. Кожен склад органічної продукції має бути пронумерований. Наприклад, «Склад №1. Органічна продукція».

3. На буртах зерна має стояти табличка із зазначенням культури, дати збирання врожаю, орієнтовний залишок.

4. При очищенні складів не можна використовувати жодних пестицидів, у тому числі Актелік, який широко застосовується. Тільки замивання водою та побілка складу. Самі склади повинні закриватися, отже виключити вільний доступ голубів та інших тварин (ризика через послід і мертвих тварин занести шкідливі бактерії).

5. Для боротьби з гризунами, можна використовувати тільки мишоловки.

6. Територія має бути обкошена та очищена від сміття (мішків, пляшок, використаних біл-бегів тощо).

Особливості конверсійного (перехідного) періоду для підприємства New Holland:

1. На полях, де раніше вносили препарати, заборонені в органічному виробництві, встановлюється конверсійний (перехідний) період 3 роки.

2. У разі наявності в господарстві залежних земель можна отримати статус органік у перший рік без конверсійного (перехідного) періоду.

3. Повна відмова від застосування мінеральних добрив та хімічних засобів захисту рослин.

4. Господарську діяльність здійснювати за принципами органічного виробництва.

Одна із складнощів переходу на екологічну систему землеробства полягає у сформованих стереотипах ведення сільського господарства усередині підприємства. Механізатори New Holland, які десятиліттями звикли до виконання глибокої оранки, скоріше за все, чинитимуть опір змінам. Щоб домогтися правильного виконання агротехнічних прийомів у потрібний час на підприємстві потрібно провести тривалий інструктаж.

До нього можемо віднести особисті бесіди в підрозділах з механізаторами, які роз'яснюють розмови з негласними лідерами колективу, загальні збори з роз'ясненнями загальних принципів екологічної системи землеробства, а також користі та значення окремих агротехнічних прийомів. Необхідно домогтися того, щоб кожен механізатор розумів важливість своєчасності та правильності проведення агротехнічних заходів.

3.2. Вплив системи екологічно чистого землеробства на зростання якості продукції підприємства «New Holland»

Як вже зазначалося, екологічно чисте землеробство не завдає шкоди ґрунту та рослинам, не вносить нічого шкідливого, посилює природні процеси, підвищує імунітет рослин, захищає від шкідливого впливу ззовні, нейтралізує отрути, важкі метали та радіоактивні елементи. Виходячи із цього, можна стверджувати, що застосування принципів екологічно чистого землеробства на підприємстві New Holland сприятиме зростанню якості продукції.

Екологічно чисте землеробство, яке культивуватиме компанія New Holland, може значний соціальний впливом геть життя сільських жителів. Для початку, екологічно чисте виробництво здатне призвести до зростання можливостей працевлаштування серед сільського населення. В екологічно чистому сільському господарстві та під часто обробки землі найчастіше використовується ручна праця, компенсуючи відмову від синтетичних добрив і пестицидів, і тому з'являється більше вакансій для сільських жителів. [24]

Взагалі, потреби додаткової робочої сили варіюються залежно від культури та конкретного господарства – лише з Європі помітні розбіжності у розрахунках залежно від держави, і навіть різні дослідження наводять різні цифри. Загалом для управління екологічно-чистим господарством потрібно на 10–20% більше робочої сили, ніж для звичайного, це несе певні матеріальні ризики, адже збільшення штату співробітників, які зайняті на підприємстві New Holland, потребує додаткових витрат на фоні модернізації існуючих виробничих потужностей, які також потребують витрат.

Попри озвучене вище, виробники екологічно чистої сільгосппродукції диверсифікують вирощувані культури та розподіляють терміни посіву по всьому річному циклу, прагнучи зберегти біорізноманіття та оздоровити ґрунт. Це створює можливості для цілорічного працевлаштування, знижує плинність кадрів та може сприяти вирішенню проблеми робочих місць для мігрантів. Диверсифікація культур також пом'якшує наслідки неврожаю, розподіляючи ризик по ширшому асортименту культур та продуктів. Крім того, найкращі можливості для працевлаштування в екологічно-чистих господарствах сприяють зміцненню сільських громад, зупиняючи результат населення міста у пошуках роботи.

Органічні добрива не лише насичують ґрунт елементами живлення, а й покращують структуру ґрунту, склеюючи безструктурні частинки у грудочки та створюючи вільний простір між ними. Структурний ґрунт має кращу повітро- та водопроникливість, довше зберігає тепло та утримує поживні речовини, відповідно покращується і якість продукції, яку вирощують на таких ґрунтах.

Для збільшення якості продукції раціонально було б розробити та впровадити науково обґрунтовані сівозміни, системи обробітку ґрунту, удобрення культур, догляд за посівами, оптимізовано фітосанітарний стан посівів, переобладнати парк машин. Застосування системи органічного землеробства в такому випадку стане основою зміцнення фінансово-економічного стану ТОВ «New Holland».

Незважаючи на певні недоліки, які ми озвучили у попередніх розділах, впровадження екологічно чистого землеробства на підприємстві New Holland у найближчі декілька років сприятиме позитивним змінам, що, відповідно, позначиться на якості продукції. Таким чином, застосовуючи ощадливе землеробство, можна:

- відновити структуру ґрунту та підвищити ґрунтову родючість, знизити негативний баланс гумусу;

- повернути землі, виведені із сільгоспобороту, підвищивши їхню агроцінність;

- суттєво покращити водно-фізичні та фізико-хімічні властивості ґрунту; знизити закисленість, карбонатність та засоленість ґрунтів, що обмежують землеробство;

- перевести важкі метали в інертну, недоступну для рослин форму, підвищивши тим самим екологічні властивості ґрунту;

- суттєво знизити рівень радіації;
- швидко та ефективно розкласти шкідливі та отруйні речовини до безпечних складових;

- нейтралізувати пригнічуючу дію хімічних засобів на рослини;

- покращити якість насіннєвого матеріалу та умов його зберігання; зробити вибракування насіння на мікробіологічному рівні, чого не може зробити жоден інший препарат;

- підвищити вміст цукрів, вітамінів у отримуваній продукції;

- підвищити вміст ефірних олій в ефіроолійних рослинах;

- підвищити приживання саджанців та розсади;

- підвищити вихід стандартних саджанців у розпліднику;

- забезпечити збереження зібраного врожаю на 85-95;

- повністю відновити природну ґрунтову родючість;

- зупинити опустелювання земель;

- у найкоротші терміни відновити ґрунтову родючість після природних катаклізмів — пожеж, повеней, селевих потоків тощо;

НУБІП України - знизити токсикологічний вплив мегаполісів на рослини, що застосовуються для озеленення міст, підвищивши тим самим їх життєздатність і термін служби.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

1. У ході дослідження ми виявили, що сільське господарство - одна із системоутворюючих галузей економіки будь-якої країни. Незалежно від ґрунтово-кліматичних умов навіть найрозвиненіші промислові країни вкладають значні кошти у розвиток вітчизняного сільського господарства. Для інтенсифікації виробництва, у ринкових умовах необхідна перебудова всього господарського механізму з урахуванням ресурсозберігаючого чинника. Сучасний етап інтенсифікації аграрного виробництва передбачає перехід на інноваційний шлях розвитку, характерним для якого є системний підхід до проблеми.

Органічне сільське господарство позитивно впливає на природні ресурси, сприяє підтримці процесів взаємодії всередині агро-екоєстеми, що є життєво важливим і для сільськогосподарського виробництва, і для охорони природи.

Таким чином, факторами, що позитивно впливають на екологію, є формування, кондиціонування та стабілізація ґрунту, переробка відходів, утримання вуглецю, оборот поживних речовин, запилення та захист навколишнього середовища.

2. Слабким місцем органічного сільського господарства, через що більшість аграріїв утримується від переходу на цей спосіб виробництва, є значно вища собівартість продукції порівняно з промисловим сільським господарством. Для більшості фермерів лише ідеологічної складової недостатньо для того, щоб вони вирішили зайнятися органічним землеробством. Прибуток для них все ж таки важливіший, і це піддається розумінню, враховуючи, що сільське господарство і так важко назвати високоприбутковим видом бізнесу.

3. Нами було визначено, що органічне землеробство практикується у всьому світі, але найсильніші ринки збуту знаходяться в Північній Америці та Європі, тоді як найбільша спеціалізована територія припадає на Австралію, найбільше виробників знаходиться в Індії, а на Фолклендських островах відзначається найбільша частка сільськогосподарських культур та сільськогосподарських земель, призначених для органічного виробництва.

Відповідно до останнього огляду з органічного сільського господарства, проведеного Дослідницьким інститутом органічного сільського господарства FiBL та Міжнародною федерацією рухів за органічне сільське господарство IFOAM, органічне сільське господарство швидко розвивається, і тепер статистична інформація доступна із більше ніж 150 країн світу, й частка сільськогосподарських земель та ферм у багатьох країнах продовжує зростати.

4. В контексті України ми виявили, що у нашій країні спостерігається поступове зростання у виробництві екологічно чистої продукції (у середньому на 10-12% на рік). Україна має величезний потенціал для облаштування екологічних ферм та вирощування чистої продукції. В Україні лише 1 % загальної площі сільськогосподарських угідь сертифіковано як органічні, тобто, існує потенціал подальшого зростання органіки. Ціни на органічну продукцію вищі, ніж на конвенційні, ринок споживання органічних продуктів в Україні та світі зростає, що є стимулом для розширення екологічного землеробства.

5. У роботі нами була проаналізована компанія New Holland, сільськогосподарська техніка якої високо цінується фермерами по всьому світу, у тому числі і в Україні. Саме тому ми детально розглянули діяльність ТОВ «New Holland» у нашій країні та визначили його організаційно-правову форму й проаналізували основні фінансові показники. Аналіз фінансових показників діяльності компанії, а саме аналіз рентабельності активів, показав, що у підприємства наразі є резерви на випадок зменшення прибутків у перші 1,5-2 роки впровадження системи екологічного землеробства, адже протягом 3 минулих років відбулося зростання рентабельності активів, власного капіталу, продажу, чистих та оборотних активів у зв'язку із збільшенням величини чистого прибутку підприємства New Holland.

6. Проаналізувавши наявні виробничі потужності досліджуваної компанії, ми дійшли до висновку, що застосування принципів екологічно чистого землеробства на підприємстві New Holland сприятиме зростанню якості продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Булигін С. Ю. Стаєн протиерозійного захисту ґрунтового покриву України. Агрехімія і ґрунтознавство. Харків, 2008. С. 3–5.
2. Бурденюк І. І., Волонтир Л.О. Органічне виробництво: аналіз стану та прогнозування розвитку. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. №2. С. 50–59.
3. Бурлай А. П., Гуцаленко О.О. Роль України у формуванні пропозицій європейського ринку органічної продукції. Економічний часопис – XXI. 2013. №11–12 (2). С. 15–18.
4. Виллер Х., Леру Дж. Мир органического сельского хозяйства. Статистика и новые тенденции 2017 года. Научно-исследовательский институт органического сельского хозяйства (FiBL), Frick and IFOAM-Organics International. Бонн, 2017. 340 с.
5. Диво. Чудеса. Рекорды. Достижения. Выпуск шестой. – М.: Издательство «Диво»; Издательство «Либерея-Биоинформ», 2010. – С. 258.
6. Еволюція наукових основ органічного землеробства в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.) : монографія/ за наук. ред. д-р с.-г. наук, проф., академік НААН В. А. Вергунов. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 550 с.
7. Екологічно чисте землеробство. URL: <http://st-vedomosti.ru/articles/2010/07/14/> (дата звернення 10.09.2021).
8. История бренда New Holland Agriculture. URL: <https://media.cnhindustrial.com/AMEA-RUSSIAN/NEW-HOLLAND> (дата звернення 11.09.2021).
9. История успеха та инноваций New Holland Agriculture завдяки 125 років. URL: <https://logistics.ru/promyshlennost/istoriya-uspekha-i-innovaciy-new-holland-agriculture-dlinoyu-v-125-let> (дата звернення 11.09.2021).
10. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2015 рік / за наук. ред. В. А. Вергунова. НААН,

ННЦГБ: Інститут історії аграрної науки, освіти та техніки. Київ: ФОП Корзун Д. Ю., 2014. 196 с.

11. Клименко М. О., Скрипчук П. М. Метрологія, стандартизація і сертифікація в екології. URL: <http://academia-pc.com.ua/product/119> (дата звернення 11.09.2021).

12. Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. URL: <http://www.economy.science.com.ua/?op=1&z=252> (дата звернення 15.09.2021)

13. Кузьменко О. Б. Органічне землеробство як фактор євроінтеграції України. Вісник Полтавської державної аграрної академії, 2013. вип. 3. С. 151–155.

14. Коваленко Н. П. Історичні аспекти теоретичних основ чергування сільськогосподарських культур у сівозміах. Передічне та грське землеробство і тваринництво: міжвідомчий тематичний наук. зб. Львів, 2012. вип. 54. ч. 2. С. 32–41.

15. Малієнко А. М., Гаврилов С. О., Блажевич Д. Ю. Органічне виробництво сільськогосподарської продукції в Україні: вирішення проблем інституціонального. Збірник наукових праць ННЦ «Інститут землеробства НААН», 2014. вип. 1–2. С. 3–8.

16. Напрямки екологічного землеробства, які кожен може використати на дачі. URL: <https://bezotxodov.ru/jekologija/jekologicheskoe-zemledelie/#i-6> (дата звернення 10.09.2021).

17. Наши Стандарты. URL: <http://teh.in.ua/ru/standards> (дата звернення 15.09.2021).

18. ОрганикСтандарт URL: <http://www.organicstandard.com.ua> (дата звернення 15.09.2021).

19. Органік в Україні URL: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29> (дата звернення 15.09.2021).

20. Орехівський В. Д. Розвиток органічного землеробства в Україні під егідою Української академії аграрних наук у кінці ХХ століття. Часопис української історії. 2018. вип. 38. С. 130–135.

21. Орехівський В. Д. Розвиток наукових основ органічного землеробства в умовах недостатнього зволоження Лісостепу України у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть: у т. / гол. ред. В. Д. Орехівський. Емінак. 2018. С. 151– 154.

22. Орехівський В. Д. Еволюція впровадження системи органічного землеробства в Приватному Підприємстві «Агроекологія» у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть. Гілея. 2018. Вип. 130. С. 115–117.

23. Основні принципи альтернативних систем землеробства та їх агроекологічне значення. URL:

http://moosle.spsu.ru/pluginfile.php/81044/mod_resource/content/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F%209.pdf (дата звернення

20.09.2021).

24. Офіційний сайт компанії New Holland. URL:

<https://agriculture.newholland.com/eu/uk-ua> (дата звернення 10.09.2021).

25. Развитие органического сельского хозяйства в Центральной Азии. URL:

<http://old.belal.by/elib/fao/1076.pdf> (дата звернення 20.09.2021).

26. Які переваги має органічне сільське господарство з погляду екології? URL:

<https://www.fao.org/organicag/oa-faq/oa-faq6/ru/> (дата звернення 20.09.2021).

27. New Holland Holding Ltd. URL:

<https://www.bloomberg.com/profile/company/1144695X:LN> (дата звернення

10.09.2021).

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТКИ

Додаток А

Назва показника	Формула для розрахунку	2018	2019	2019 / 2017
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,575	0,808	0,186
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	0,693	0,91	0,061
Коефіцієнт загальної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	0,767	0,953	0,032
Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	-748207	-212883	-69100
Оборотність дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	13,679	35,892	17,519
Оборотність кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	12,26	12,186	-16,006
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотноість дебіторської заборгованості	27	10	-10
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотноість кредиторської заборгованості	30	30	17
Оборотність постійних активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість постійних активів	1,915	2,179	0,558
Оборотність активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів	0,987	1,116	0,276
Оборотність чистих активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість чистих активів	2,723	2,07	0,101
Оборотність товарно-матеріальних запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів	26,991	30,597	3,443
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	Кількість днів у періоді / Оборотноість товарно-матеріальних запасів	14	12	-2
Тривалість операційного циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів	40	22	-11
Тривалість фінансового циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів - Період погашення кредиторської заборгованості	10	-8	-28

Аналіз основних показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «New Holland» у 2018-2020рр. (тис. грн)

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України